

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Viite: Lausuntopyyntö 13.10.2020 VN/21000/2020

Tietosuojavaltuutetun lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetun lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tartuntatautien väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi koronaviruksen tartuntaketjujen katkaisua tehostavan tietojärjestelmän rajat ylittävän käytön yhteydessä tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä.

STM:n kysymykset esityksen tavoitteista ja vaikutuksista

Voidaanko ehdotetulla koronaviruksen tartuntaketjujen katkaisua tehostavan tietojärjestelmän rajat ylittävän käytön avulla saavuttaa hyötyjä?

Kyllä / **Kyllä pääosin** / Ei pääosin / Ei / **Ei kantaa**

Onko esityksessä asianmukaisesti otettu huomioon henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan liittyvät näkökohdat

Kyllä / Kyllä pääosin / Ei pääosin / Ei / Ei kantaa

Onko esityksestä aiheutuvat vaikutukset arvioitu asianmukaisesti?

Kyllä / **Kyllä pääosin** / Ei pääosin / Ei / Ei kantaa

Muut huomiot esityksestä

Tietosuojavaltuutettu viittaa Euroopan tietosuojaneuvoston (EDPB) koronaviruspandemiaan liittyviin ohjeisiin, erityisesti jäljitysvälineitä koskevaan [ohjeeseen 4/2020 si-jaintitietojen käytöstä ja kontaktien jäljitysvälineistä covid-19-pandemian yhteydessä](#) (21.4.2020) sekä sitä täydentävään [lausuntoon kontaktien jäljitysovellusten yhteensopivuuden tietosuojavaikutuksista](#) (16.6.2020). Tietosuojaneuvosto on todennut muun muassa, että yleisten tehokkuuden, tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden periaatteiden on ohjattava kaikkia jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten toimia, joihin liittyy henkilötietojen käsittelyä covid-19-taudin torjumiseksi. Tietosuojaneuvosto toteaa niin ikään, että jäljitysovellusten tulee olla osa kattavaa pandemian vastaista kansanterveysstrategiaa, johon kuuluu muun muassa testaus sekä kontaktien manuaalinen jäljittäminen.

Tietosuojavaltuutetun näkemyksen mukaan lausuttavana olevassa luonnoksessa on asianmukaisella tavalla otettu huomioon edellä mainitut tietosuojaneuvoston ohjeet. Luonnos on yhdenmukainen ohjeissa esitettyjen sekä tietosuojavaltuutetun näkemyksen kanssa. Henkilötietojen käsittelyyn osallistuvien tahojen roolit sekä vastuut käyvät riittävällä tarkkuudella ilmi sääntelykokonaisuudesta. Henkilötietojen käsittelyperuste on yksilöity luonnoksessa koronaviikusta aiemmin säädettyä vastaavalla tavalla. Käsiteltävät henkilötiedot on määritelty täsmällisesti ja rajattu tässä tarkoituksessa välttämättömiin.

Tietojen mahdolliset käyttötarkoitukset rajataan nyt lausuttavana olevassa luonnoksen sekä täytäntöönpanopäätöksen muodostamassa kokonaisuudessa sinänsä tarkkarajaisesti. Epäselväksi kuitenkin jää, millä tavalla järjestelyssä varmistetaan, että tartuntatautilaissa käyttötarkoitukselle asetettuja rajoituksia noudatetaan myös sen jälkeen, kun tiedot luovutetaan ulkomaisille viranomaisille.

On selvää, että suunnitellun käsittelyn käytännön toteuttamistavat määrittelevät viime kädessä sen, minkälaisia riskejä rekisteröityjen oikeuksille ja vapauksille voi koitua. Henkilötietojen käsittely on myös käytännön tasolla toteutettava noudattaen yllä mainittuja tietosuojaneuvoston ohjeita. Yhteensopivuuteen liittyvien toiminnallisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa sekä erityisesti tietoturvaan liittyvissä ratkaisuihin on huolellisesti arvioitava valittavien toteutustapojen vaikutukset rekisteröityjen oikeuksille ja vapauksille. Asiaa koskevat tietosuojavaikutusten arvioinnit on suotavaa julkaista.

Koronavilkun laajamittainen käyttöönnotto on edellyttänyt luottamusta sovellukseen sekä sen yhteydessä tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn asianmukaisuuteen. Tämä on edellytys myös sille, että käyttäjät ryhtyvät hyödyntämään rajat ylittävää yhteentoimivuutta. Tietosuojavaltuutettu kiinnittääkin huomiota tietosuojaoikeuksien toteuttamiseen. Sovellusta käyttäville rekisteröidyille on selkeästi kerrottava, millä tavalla he voivat käyttää tietosuojaoikeuksiaan kaikissa käsittelyn vaiheissa.

Tietosuojavaltuutettu kiinnittää erityistä huomiota henkilötietojen käsittelyn läpinäkyvyyteen. Sovelluksen käyttäjille on annettava selkeä ja kattava informaatio muun muassa siitä, millä tavalla ja mihin tarkoituksiin henkilötietoja käsitellään. Käyttäjälle on kuvattava selkeästi, mitä sovelluksen käyttäminen ja rajat ylittävän yhteentoimivuuden hyödyntäminen tarkoittaa henkilötietojen käsittelyn näkökulmasta. Kun käyttäjältä pyydetään suostumus tietojen välittämiseen toisen valtion nimetylle taholle, on hänelle kerrottava käsittelyn laajentumisesta sekä sen merkityksestä.

Tietosuojavaltuutetun sijaisena,
apulaistietosuojavaltuutettu

Anu Talus

Ylitarkastaja

Tanja Muotka